

10 maart 2026

PROGRAMMA

- 9.15 uur: Inloop (koffie/thee met lekkers)
- 10.00 uur: Opening en keynotes
 - Hoe maken we samen examens toekomstbestendig? Door Elsa Postma en Marcel Claessens (CvTE)
 - Timmermansoog of meetlat: wat vraagt flexibilisering van toetsing van een docent? Door Tamara van Schilt-Mol (HAN, lector Eigentijds Beoordelen en Beslissen)
- 11.15 uur: Pauze / wisseltijd
- 11.30 uur: Inspiratiesessies, cspe-voorlichtingen en workshops
- 12.30 uur: Lunch
- 13.30 uur: Wisseltijd
- 13.45 uur: Inspiratiesessies, cspe-voorlichtingen en workshops
- 14.45 uur: Wisseltijd
- 15.00 uur: Inspiratiesessies, cspe-voorlichtingen en workshops
- 16.00 uur: Drankje en napraten

VOORLICHTING CSPE'S

Voor de eerste keer cspe als docent of examensecretaris (ronde 2 en 3)

Door Marcel Claessens en Reinier de Bruin (CvTE)

Het college voor Toetsing en Examens (CvTE) geeft voorlichting aan docenten die voor het eerst een cspe afnemen én examensecretarissen die voor het eerst cspe's organiseren. In deze voorlichting komt alles aan de orde wat u als docent en/of examensecretaris over het cspe moet weten, het cspe is immers een heel ander examen dan een centraal examen voor een algemeen vak.

Uiteraard is er voldoende ruimte voor het stellen van vragen, zodat u aan het eind van de voorlichting weet wat moet en wat mag bij het cspe.

Voorlichting cspe's per profielvak

Door Cito

Per profiel wordt er een toelichting gegeven op het cspe aan de hand van de al door de school ontvangen 'grijze vlekken examens'. U kunt over het cspe vooraf, bij uw aanmelding, vragen stellen of vragen mailen aan info@platformsvmbo.nl. Deze vragen worden besproken. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan de volgende zaken:

- Aandachtspunten bij de voorbereiding op en de organisatie van de afname en de correctie van het cspe. Denk bijvoorbeeld aan materialen, gereedschappen, apparatuur, voorzieningen en de afname in Facet.
- Gelegenheid om vragen te stellen en waar mogelijk het uitwisselen van ervaringen opgedaan bij de voorbereiding op en de organisatie van de afname van het cspe.

Voorlichting cspe D&P (ronde 1 en 2)

Voorlichting cspe E&O (ronde 1 en 2)

Voorlichting cspe M&T (ronde 2)

Voorlichting cspe PIE (ronde 1 en 3)

Voorlichting cspe Z&W (ronde 1 en 3)

WORKSHOPS EN INSPIRATIESESSIES

Maak kennis met Backward Design: Een workshop over lesontwerp (ronde 2 en 3)

Door Teun Kuipers (Vernieuwonderwijs)

Syllabi en examenprogramma's zijn of worden geactualiseerd. Een belangrijk aandachtspunt bij de invoering van de geactualiseerde syllabi en examenprogramma's is om op tijd te starten met het (her)ontwerpen van de lessen. Maar hoe pak je dat aan? Volg je de methode, of ga je zelf aan de slag met het ontwerpen van betekenisvolle lessen? En waar let je dan op?

In deze interactieve workshop neemt Teun Kuipers u mee in het ontwerpen van sterke lessenseries met behulp van Backward Design en Leerbogen. U ontdekt hoe u stap voor stap lessen ontwikkelt die niet alleen aansluiten bij de nieuwe examenprogramma's, maar ook zorgen voor een duidelijke rode draad en een logische opbouw in het leerproces van uw leerlingen.

Uitwisseling: Onderwijs voor anderstalige/NT2 leerlingen - ruimte pakken in toetsing en schoolexaminering (ronde 1)

Door Tes Schmeink (VO-raad) en Tineke Kaptein (Curio)

Steeds meer scholen hebben te maken met een anderstalige leerlingenpopulatie. De soms hoge instroom anderstaligen en NT2 leerlingen in de bovenbouw zorgt ervoor dat teams op zoek moeten naar ruimte in toetsing en schoolexaminering. Hoe zorgt u ervoor dat toetsing recht doet aan de ontwikkeling en mogelijkheden van deze leerlingen, zonder concessies te doen aan de einddoelen? In deze sessie gaan we met elkaar op onderzoek. Welke ruimte is er? Waar lopen andere scholen tegen aan? Welke oplossingen hebben scholen?

Let op: deze sessie is gericht op uitwisselen met andere scholen en minder op voorlichting.

Ruimte schoolexaminering en de curriculumactualisatie (ronde 3)

Door Tes Schmeink (VO-raad) en Tineke Kaptein (Curio)

Bij een nieuw curriculum hoort passende toetsing. Toetsresultaten laten leerlingen zien of ze op koers liggen en docenten of hun onderwijs leerlingen goed voorbereidt op de te behalen leerdoelen. De keuze voor een type toets stuurt het onderwijs vaak sterker dan we denken. In deze workshop ontdekt u hoeveel ruimte er in het schoolexamen zit - ook binnen de herziene examenprogramma's. We verkennen wat moet, wat mag en wat past bij uw visie. Met voorbeelden uit de praktijk en er is veel ruimte voor uitwisseling van ervaringen.

Een goed PTA als basis voor kwaliteit van schoolexaminering (ronde 1 en 2)

Door Tom Erkens (Bijscholing vmbo)

Een goed PTA is meer dan een PTA dat voldoet aan wet- en regelgeving. Het vormt de basis van kwaliteit van schoolexaminering. Wat zijn dan de wettelijke kaders, welke keuzes kan een school zelf maken en wat is het belang van een visie op schoolexaminering? Vragen die centraal staan in deze workshop, maar natuurlijk is er ook volop ruimte om antwoord te geven op uw vragen rond het PTA.

Feedback geven, ontvangen en gebruiken (ronde 2 en 3)

Door Judith Gulikers (WUR)

We weten allemaal dat feedback geven heel belangrijk is voor het leren van leerlingen. Maar goede feedback geven is zo makkelijk nog niet. En de relatie met het examen ligt vaak niet meteen voor de hand. Feedback gaat al lang niet meer alleen om het geven van een goede feedbackboodschap. Als u als docent heel veel moeite doet in het formuleren van uw feedback, maar de leerling doet er niets mee, dan belandt de feedback op het zogenaamde "feedbackkerkhof". Jammer. Een andere, veelgemaakte fout, is dat feedback geen plek heeft om te landen. Met andere woorden, er is geen vervolgtak waarin leerlingen de verkregen feedback kunnen toepassen. In deze workshop gaan we in op het vormgeven van feedbackprocessen op zo'n manier dat leerlingen er echt mee aan de slag gaan en u als docent leerlingen effectief kunt begeleiden bij het realiseren van de beoogde leerdoelen op weg naar hun examen.

Ontwerpen van toetsing vanuit een visie (ronde 1)

Door Tamara van Schilt-Mol (HAN)

Een schooleigen schoolexamen vraagt om een visie op examinering en passende ontwerpkeuzes. Maar hoe doen we dat nu binnen de ruimte die daar al voor is? Bijvoorbeeld: we willen dat het schoolexamen ruimte geeft voor schooleigen toetsing, maar we zetten het allemaal hetzelfde in. Of: we willen dat leerlingen leren van wat ze gedaan hebben, maar als 'feedback' krijgen ze alleen een cijfer. Of: we willen dat leerlingen regie nemen over hun leren, maar de succescriteria waarop ze beoordeeld worden zijn voor de leerlingen niet bekend (of verschillen tussen docenten onderling). In deze workshop gaat Tamara van Schilt-Mol graag verder met u in gesprek over dit thema waar zij u in haar keynote vast al mee geïnspireerd heeft!

Project Toetsdruk; ervaringen en goede voorbeelden (ronde 1 en 2)

Door Team project Toetsdruk - Sophie Damman, Dirk-Jan van Dijk en Mieke Kortbeek (VO-raad), Romy Mondeel (LAKS)

De toegenomen prestatiedruk op school wordt gezien als één van de oorzaken van de problemen van jongeren met hun mentale gezondheid. Met het project Toetsdruk willen LAKS en de VO-raad samen een krachtige bijdrage leveren aan het verminderen van toets- en prestatiedruk in het voortgezet onderwijs. Uit onderzoek blijkt dat vmbo-leerlingen minder stress ervaren dan leerlingen op havo en vwo.

Is dit herkenbaar en wat ligt hieraan ten grondslag? In deze interactieve sessie gaat het team van project Toetsdruk graag met u in gesprek. En daarbij laten zij u natuurlijk ook zien welke activiteiten zij het afgelopen jaar hebben georganiseerd, welke mooie praktijkvoorbeelden er al zijn én wat het project voor u kan betekenen.

De rol van de examensecretaris binnen de examencommissie, zorgen en borgen?! (ronde 2 en 3)

Door Djoke Deinum en Marion van Ingen (PLEXS)

De examensecretaris speelt een centrale rol in het examenproces in het vmbo en is vaak dé deskundige op het gebied van examinering. Vandaar dat hij/zij ook vaak deel uitmaakt van de examencommissie. Maar is dat verstandig? Hoe ga je dan om met de spanning tussen je uitvoerende taken en je taak rond kwaliteitsborging; tussen 'zorgen en borgen'? Bent u examensecretaris of wilt u deze rol beter begrijpen? Tijdens deze interactieve workshop verkennen we de rol van de examensecretaris als spil tussen beleid en praktijk. Samen onderzoeken we hoe u sterker in uw functie kunt staan en daarmee bijdraagt aan een transparant en betrouwbaar examenproces.

Het profielvak afsluiten met een Proeve van Bekwaamheid in plaats van het cspe? (ronde 2 en 3)

Door Jan-Henk Braam, Guido Kapteijn (Platform MaT)

Bent u benieuwd naar vernieuwende examenvormen? De Maritieme scholen hebben samengewerkt aan een alternatief voor het cspe; een Proeve van Bekwaamheid (PvB). Met de PvB moeten leerlingen in een realistische praktijksetting hun opgedane kennis en vaardigheden laten zien. Tijdens deze workshop deelt het Platform MaT haar ervaringen met dit ontwikkeltraject; van de experimenteerruimte van OCW tot de eerste concrete resultaten. Zij bespreken hoe deze toetsvorm naar hun idee (beter) aansluit bij de praktijk van het vmbo en zijn leerlingen. Maar sparren ook graag met u wat deze examenvorm voor het schoolexamen van uw profiel kan betekenen.

Slimmer toetsen met AI (ronde 1 en 3)

Door Tobias Machiavello / Jafet Chin Kwie Joe (TU Eindhoven/KPC Groep)

In de training [Slimmer toetsen met AI](#) van Bijscholing vmbo leert u AI-tools (ChatGPT/Copilot) in te zetten om tijd te besparen en tegelijk de kwaliteit van uw toetsen te verbeteren.

U wordt meegenomen in het proces van [kwaliteit van schoolexaminering](#) in combinatie met de inzet van AI. Bij elke stap in het toetsproces laten we zien wat de mogelijkheden zijn om AI/ChatGPT in te zetten om tijdwinst én kwaliteitsverbetering te realiseren. Met deze workshop krijgt u een voorproefje van de training Slimmer toetsen met AI en ervaart u zelf wat AI voor de ontwikkeling van uw schoolexamen kan betekenen. Deze workshop wordt gegeven door een vast team van TU Eindhoven-studenten die dagelijks werken met AI en op de hoogte zijn van de meest actuele ontwikkelingen.

Werken met leerdoelen en succescriteria (ronde 1 en 2)

Door Wessel Peeters (Vernieuwonderwijs)

Hoe maak je leerlingen duidelijk wat zij precies moeten kennen en kunnen voor het schoolexamen en cspe? Deeltaken zijn vaak breed en abstract. Als u wilt dat leerlingen begrijpen wat er van hen verwacht wordt, meer eigenaarschap tonen en beter voorbereid zijn op toetsing, dan is het nodig deze deeltaken te vertalen naar heldere leerdoelen. Bovendien helpt het om scherper te krijgen welke leerstof u wel en niet hoeft aan te bieden tijdens de lessen.

In deze workshop ontdekt u hoe u dat effectief doet. U krijgt een korte onderwijskundige basis, praktijkvoorbeelden én concrete formats waarmee u direct voor uw eigen examenprogramma aan de slag kunt. Na afloop kunt u leerdoelen scherp formuleren én deze inzetten in uw lessen om verwachtingen, begeleiding en toetsing te versterken.

Examinering in een geïntegreerde leerroute op basis van een mbo onderwijs- en examenprogramma (ronde 1 en 3)

Door Ineke de Graaf (mboRijnland), Jeanneke Willems (Unicoz) en Richard Kroeze (mboRijnland)

Het Oranje Nassau College en mboRijnland werken al jaren intensief en succesvol samen. Zo ook aan de ontwikkeling van een geïntegreerde leerroute voor vmbo-leerlingen basisberoepsgericht. Deze leerlingen halen hun startkwalificatie mbo2 op basis van de mbo-exameneisen (zonder tussentijds vmbo-diploma). De examencommissie bewaakt de kwaliteit en maakt een duidelijke normering voor de overgangen binnen de route. Zij delen in deze workshop graag hun ervaringen en laten zien dat een goede samenwerking de basis is van hun succes.

Valkuilen rond de flexibele digitale examens en het cspe (ronde 1 en 3)

Door Marlies van Tooren en Sabrina den Otter (Het Examenloket)

De regelgeving rondom examens is complex. Soms zo complex dat u uit moet kijken niet in een valkuil terecht te komen. Zeker als u op zoek bent naar maatwerk voor leerlingen ligt het gevaar op de loer. Voorbeelden van terreinen met valkuilen: cspe afnemen in het derde leerjaar, herkansing cspe, keuzevakken op een hoger niveau afsluiten voor vmbo-bb/kb, toepassing artikel 3.58 B WVO 2020 (maatregelen), onvoldoende voor onderdelen van het combinatiecijfer/vakken met alleen een SE. Wilt u niet in een valkuil vallen, volg dan deze workshop van het Examenloket!

Rubrics in de beroepsgerichte vakken (ronde 1 en 2)

Door Desiree Joosten en Sanne Rovers (Maastricht University)

Rubrics zijn beoordelingsinstrumenten die behulpzaam zijn bij het sturen van het leerproces en het beoordelen van vaardigheden. In deze workshop maken we rubrics concreet en toepasbaar voor docenten in de beroepsgerichte vakken.

We leggen uit wat een rubric onderscheidt van gewone beoordelingscriteria, welke soorten rubrics er zijn en wanneer u welk type het beste inzet. Vervolgens leert u hoe u rubrics maakt die eerlijk, transparant en bruikbaar zijn voor formatieve én summatieve situaties: van projectwerk tot praktijkopdrachten. Zo laten we zien hoe u rubrics kunt gebruiken voor peer- en zelfassessment, hoe u met rubrics leerlingen ondersteunt bij hun ontwikkeling en hoe u de rubric kan gebruiken om te komen tot een beoordeling. U gaat aan de slag met concrete oefeningen en ontwikkelt meteen een eigen rubric voor uw klas of beoordeelt de kwaliteit van een rubric uit uw eigen praktijk.

Digitalisering van examens (ronde 2 en 3)

Door Elsa Postma (CvTE)

De workshop is een initiatief van het programma digitalisering centrale examens waarin de examenketenpartners CvTE, Cito, DUO en het ministerie van OCW samenwerken. In dit programma verkennen we de komende jaren bij welke vakken en vakonderdelen digitalisering meerwaarde heeft. De doorontwikkeling van de cspe's is één van de projecten binnen dit programma. Hierbinnen onderzoeken we hoe digitalisering kan bijdragen aan het verminderen van de organisatielast van de cspe's. Ben jij examensecretaris, docent/examinator of ICT-beheerder? Dan ben je van harte uitgenodigd om met ons in gesprek te gaan over de mogelijkheden en kansen die digitalisering kan bieden om de workflow van voorbereiding, afname en beoordeling van de centraal schriftelijke praktische examens (cspe's) in het vmbo te optimaliseren. In de periode oktober - december 2025 is informatie opgehaald vanuit het scholenveld. Tijdens de workshop werken we verder met de verzamelde inzichten. De opbrengst van de workshops worden door het project meegenomen in de uitwerking van concrete verbetervoorstellen voor de examenketen.